

Kerámiakép - Alexander von Humboldt portréja

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	6540
Gyár / műhely:	Fischer Mór porcelángyára (Herend)
Készítés ideje:	1873
Készítés helye:	Herend
Jelzés:	Copie des Originals. Zur Wiener Weltausstellung 1. Mai 1873; Herend MF
Anyag:	porcelán
Technika:	aranyozott; máz felett festett
Méreték:	magasság: 69,8 cm szélesség: 52,5 cm vastagság: 1,8 cm magasság: 78 cm szélesség: 64 cm vastagság: 4 cm

Porcelánlap, átlátszó, színtelen máz felett kézzel festett, aranyozott és reliefaranyozott. Egykorú (?) fakeretben.

A nagyméretű, teljesen sík, viszonylag vékony porcelánlapon Alexander von Humboldt (1769-1859) félalakos képmása, egy az idős tudóst ábrázoló korabeli litográfia nyomán (ld. [itt](#)). A képet arany csíkok és négy, görögös ornamentikájú minta keretezi. A fénykép árnyalatait a mázfeletti kézfestés világos és sötétbarna, valamint fekete színnel adja vissza.

Lent, középen arannyal felirat: *ALEXANDER VON HUMBOLDT*, alatta szimmetrikus növényi dísz a jobb alsó sorokban Humboldt levelének néhány sora, az eredeti küllemét hűségesen utánzó módon: *Herrn Moritz Fischer /Besitzer der K.K. priv. Herender Porzellan Fabrik,/ Welcher durch edle, ausdauernde Bestrebungen wie / durch seinen Kunstsinn dem Gewerbe eine / höhere Richtung schöpferisch zu geben gewußt hat / aus inniger und dankbarer Hochachtung gewidmet / von Alexander v. Humboldt./ Potsdam, Oct. 1857.* (Domborműben, formák finom vékonyságában, az utánzott régi festészet színezésében és ízlésében sohasem láttam hasonlóan tökéleteset, mint aminőket az Ön nagy herendi intézete hoz létre, csészék, tányérok, a vázák hálószerű áttörései, minden egyaránt téveszti meg a szemet és hálaérzetem oly bensőséges, mint nagyrabecsülésem, mely az esztétikus ipartevékenység nemes és szerencsés előmozdítójának kijár... - Ruzicska Ilona fordítása.)

A nagytekintélyű természettudós és közéleti személyiség a 88. születésnapjára ajándékba küldött porcelántárgyakat köszönte meg Fischer Mórnak a műtárgyon reprodukált dedikált portréval és levéllel.

A kor tekintélytisztelő és "reklám" módszereinek éppúgy kitűnő példája ez a műtárgyformát öltött "emléktárgy", mint a herendi gyár technikai tudásának, imitációs képességének.

Irodalom

- Szerk.: Siemen Wilhelm: *Von den Ursprüngen des europäischen Porzellans bis zum Art Déco*. Deutsches Porzellanmuseum, Hohenberg a.d. Eger, 2010. - p. 411., Nr. 79.
- Balla Gabriella: *Herend. A Herendi Porcelánmanufaktúra története*. Herendi Porcelánmanufktúra Rt., Herend, 2003. - 290.
- Szerk.: Siemen Wilhelm: *Impulse: Europäische Porzellanmanufakturen als Wegbereiter internationaler Lebenskultur*. Deutsches Porzellanmuseum, Hohenberg an der Eger, 1995. - Nr. 242.
- Varga Vera: *Herend: herendi porcelán mesterművek Magyarországról*. Asahi Shimbun, Tokyo, 1993. - Nr. 68.
- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 198. (Csenkey Éva)

